

Stockholm 2014-09-10

Energimyndigheten
Avdelningen för energieffektivisering
Att: Martina Berg

E-post: registrator@energimyndigheten.se

Energimyndighetens dnr 2014-4020

Svar på remiss av Energimyndighetens förslag till föreskrifter om energikartläggning i stora företag

SveMin är nationell branschförening för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Antalet medlemsföretag uppgår till ett 50-tal. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet, varav gruvorna huvudsakligen är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen. Svaren nedan tar sin utgångspunkt i bestämmelsernas tillämpning för gruvindustrin.

Generella kommentarer

Reglernas syfte

SveMin är i grunden positiv till genomförande av energikartläggning i syfte att åstadkomma energibesparingar och -effektivisering inom företag. Gruvindustrin är energiintensiv och det är givetvis positivt om det går att åstadkomma effektivare energiutnyttjande. För att uppnå syftet med bestämmelserna är det viktigt att de är ändamålsenligt utformade och att onödig administration eller åtgärder som inte främjar målet undviks. Inom gruvbranschen finns farhågor att energikartläggningen resulterar i en alltför akademisk utredning som inte kan omsättas i reella handlingsplaner om större vikt läggs på formella än praktiska meriter hos de som utför kartläggningen, samt om avgränsningarna för kartläggningen styrs av nationella och legala strukturer i stället för de operativa avgränsningar som finns i större företag.

Vikten av pragmatiska regler

Reglernas tillämpning styrs enligt energieffektiviseringsdirektivets definition av vad som inte är "små eller medelstora företag". Det svenska genomförandet utgår istället från begreppet "stora företag". Möjligen är det en enklare utgångspunkt, men tillämpningen upplevs ändå som oklar i praktiken. I förarbetena anges att om kravet på energikartläggning riktas mot ett stort företag som är en koncern så ska kartläggningen omfatta all verksamhet inom koncernen. I detta remissförfarande ingår inte att lämna synpunkter på reglernas tillämpningsområde av skyldighet att utföra energikartläggning. Det finns dock skäl att påpeka vikten av att föreskrifterna är tydliga och ger utrymme till administrativa lösningar som inte tynger berörda företag onödigt. Som exempel kan nämnas att det inom en koncern kan finnas flera bolag, varav endast något enstaka har energianvändning som är så pass betydande att den bör energikartläggas i detalj. Den energianvändning som totalt sett är betydande kan också vara knuten till en viss verksamhetsdel eller ett visst indu-

striområde, snarare än till visst bolag inom en koncern. Med hänvisning till det nyss sagda bör det vara möjligt att anpassa kartläggningen till verksamhetens olika delar. Varje företag bör kunna välja att utföra kartläggning enbart genom ledningssystem, genom certifierade experter eller genom en kombination av båda delarna.

SveMin anser därutöver att innehållet i föreskrifterna behöver förtydligas beträffande hur genomförande och rapportering av kartläggning via energi- och miljöledningssystem förhåller sig till reglerna om kartläggning via certifierade experter.

Uppfyllande av kompetenskrav

Regelverket behöver också ses över i grunden när det gäller bestämmelserna om kvalificerade experter, som i svensk rätt genomförs som kompetenskrav på personnivå. Nuvarande bestämmelser skapar stor oro bland företag som inte har ledningssystem, hur reglerna ska kunna fullgöras i tid och överhuvudtaget. Det komplicerade svenska genomförandet härrör från bestämmelser i överordnad lagstiftning, och ursprungligen troligen från den svenska översättningen av energieffektiviseringsdirektivet. För att åstadkomma nödvändiga ändringar jämfört med direktivets innehåll och reglernas syfte behöver energikartläggningslagen (och tillhörande förordning) ändras.

Förlängd tid för rapportering

SveMin anser att Energimyndigheten, med tanke på den korta tid som gäller för införande av krav på energikartläggning, ska vara tillmötesgående avseende förlängd tidsfrist för rapportering om ett företag kan visa att det har inlett arbetet med att införa och certifiera ett miljö- eller energiledningssystem inom utsatt tid för rapporteringsskyldigheten.

Kommentarer på föreslaget till föreskrifter

Inledning

1 §/ Bestämmelserna om vem som får utföra energikartläggningar bör ändras på så sätt att kompetensen inte behöver innehas av *en* (fysisk) person. Synpunkten utvecklas nedan, i kommentaren till 9 §.

Energikartläggningens genomförande och innehåll

3 §/ Se ovan, kommentaren till 1 §.

3 och 4 §§/ SveMin anser att bestämmelserna bör ändras för att ge utrymme för större flexibilitet i genomförandet av kartläggningen inom ett företag. Definitionen av begreppet företag är mycket vid och lämnar en del frågetecken avseende genomförandet. Ett sätt att underlätta företagets fullgörande av kraven är att ge möjlighet att anpassa kartläggningen till verksamhetens olika delar (jfr. innehållet i 4 § i föreslagna föreskrifter – den totala energianvändningen får beskrivas översiktligt medan de betydande delarna av ett företags energianvändning ska beskrivas mer i detalj). Den ändring SveMin föreslår är att det uttryckligen ska framgå att olika delar av ett företags verksamhet får kartläggas antingen genom certifierade experter eller via befintliga energi- och miljöledningssystem, eller som en kombination av de olika tillvägagångssätten. Det ska alltså stå varje företag fritt att låta utföra kartläggning enbart genom ledningssystem, genom certifierade experter eller genom en kombination av båda delarna.

5 §/ SveMin uppfattar att bestämmelsen är inte är tillämplig på energikartläggning som sker inom ett certifierat ledningssystem enligt 4 § energikartläggningslagen. Om detta är en missuppfattning

avstyrker SveMin att bestämmelsen är tillämplig på alla typer av energikartläggning, eftersom det framstår som både onödigt och olämpligt (dubbelreglering) för energikartläggning som görs inom ramen för godkända energi- eller miljöledningssystem. Om SveMins tolkning är korrekt bör bestämmelsen förtydligas så att det framgår att den inte gäller energikartläggning enligt 4 § energikartläggningslagen.

Angående platsbesök anser SveMin att en representativ bild av företagets totala energianvändning antagligen säkerställs bäst genom att företagets egen personal, som är insatt i verksamhetens energianvändning, deltar i kartläggningen. Den sista meningen i bestämmelsen bör därför kompletteras med att ett alternativ till platsbesök är att kunnig intern personal deltar i energikartläggningen.

Certifiering av energiledningssystem och miljöledningssystem

8 §/ SveMin anser att det är ändamålsenligt och effektivt att en översyn motsvarande energikartläggningen kan genomföras inom ramen för energi- eller miljöledningssystem som används av vissa företag. SveMin uppfattar att reglerna inte utesluter att intern kompetens inom företagen deltar i kartläggningen, vilket för gruvindustrin är en förutsättning för att förstå energianvändningens koppling till olika delar av verksamheten.

Krav på person som genomför energikartläggning

9 §/ Den uppräknad av erfarenhet och/eller kompetens som räknas upp i bestämmelsen är mycket långtgående och SveMin avstyrker att kraven utformas på föreslaget sätt. Skälen utvecklas nedan.

SveMin anser att 5 § energikartläggningslagen har utformats efter en slarvig översättning av energieffektiviseringsdirektivet och att lagtexten behöver ändras. Ändringen föranleder motsvarande ändringar i 5 § energikartläggningslagen, 4 och 6 i energikartläggningsförordningen samt utformningen av kompetenskraven i föreskrifterna. I den engelska versionen av art. 8.4 sägs att energikartläggningen ska utföras av "*[...] qualified and/or accredited experts [...]*". Den svenska översättningen anger däremot att energibesiktning ska göras av "*[...] en kvalificerad och/eller ackrediterad expert [...]*". I den svenska översättningen har expertkompetensen alltså reducerats till *en* person, vilket inte stämmer med den engelska lydelsen. Felet har inte uppmärksamats i förarbetena till genomförandet av direktivet (prop. 2013/14:174, avsnitt 10.2) utan istället genomförts på ett onödigt komplicerat och svårförutsägbart sätt i det svenska regelverket. SveMin föreslår att Energimyndigheten påtalar detta till vederbörlig lagstiftande instans och verkar för författningsändringar som innebär att kompetensen kan innehåsas av en juridisk person, eller samling av fysiska personer som tillsammans innehar nödvändig expertis för kartläggningen. En sådan anpassning motverkar inte syftet med reglerna. Tvärtom kan den ändring som SveMin föreslår bidra till att kartläggningarna kan genomföras i tid, utan befarad brist på kvalificerade enskilda personer som flaskhals i systemet.

Till undvikande av missförstånd om användande av företagsintern personal bör det eventuellt förtydligas (eventuellt genom att till redan gjorda hänvisningar till 3 och 5 §§ energikartläggningslagen, även lägga till en hänvisning till 7 § i energikartläggningsförordningen) att energikartläggning får utföras av intern personal inom företaget om vederbörande har erforderlig kompetens.

10 §/ SveMin har inga invändningar mot utbildningskrav men bestämmelsen bör ändras för att anpassas till de ändringar som föreslås i kommentaren till 9 §. En enskild person ska bara behöva uppfylla delar av kompetenskraven. Den samlade kompetens som behövs för att utföra energikartläggningar ska dock vara tillräckligt kvalificerad, men inte vara hänförlig till endast en person utan kunna utgöras av en grupp experter (se kommentar till 9 §, ovan).

15 §/ Vid underhandskontakt med Energimyndigheten har SveMin uppfattat att den andra meningen i 15 § ska strykas, eller ändras. Det är viktigt att bestämmelsen korrigeras eftersom dess lydelse i remissversionen avser energikartläggning som ska utföras enligt 3 § energikartläggningslagen, vilket inte krävs om företaget använder sig av ett ledningssystem som uppfyller kraven i 4 § i nämnda lag. Det är alltså fel att i bestämmelsen inkludera personer som deltar i kartläggning som görs genom auktoriserade ledningssystem.

Stockholm, dag som ovan

SveMin, genom

Kerstin Brinnen

Anders Lundkvist